

POSTANOWIENIE

Dnia 26 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Krzysztof Wiak (przewodniczący)

SSN Joanna Lemańska

SSN Oktawian Nawrot (sprawozdawca)

w sprawie z protestu D.N.,
przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora Generalnego,
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
w dniu 26 czerwca 2025 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W dniu 15 czerwca 2025 r. D.N. wniosła protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej dokonanego w dniu 1 czerwca 2025 r. W piśmie zarzuciła: „naruszenie przepisów Kodeksu wyborczego rzetelnego ustalenia wyników głosowania (art. 82 § 1 pkt 1 KW); nadużycie prawa poprzez tworzenie „fikcyjnych” komitetów wyborczych w celu uzyskania nieproporcjonalnej kontroli nad składami Obwodowych Komisji Wyborczych (art. 82 § 1 pkt 2 KW); nieuprawniona ingerencja w proces głosowania za pomocą nieautoryzowanych narzędzi informatycznych (tzw. „Aplikacja M.”) i naruszenie bezstronności członków OKW (art. 82 § 1 pkt 1 i 2 KW, art. 249 KK); uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa przeciwko wyborom polegającego na systemowym i zorganizowanym

wykorzystaniu sfalszowanych zaświadczeń o prawie do głosowania (art. 82 § 1 pkt 1 KW); naruszenie przepisów Kodeksu wyborczego oraz podejrzenie popełnienia przestępstwa przeciwko wyborom w obwodach zamkniętych (art. 82 § 1 pkt 1 i 2 KW); systemowe anomalie statystyczne w danych wyborczych wskazujące na możliwość manipulacji i naruszenie Prawa Benforda (art. 82 § 1 pkt 2 KW); systemowe i trwałe naruszenie standardów demokratycznych udokumentowane przez OBWE (art. 82 § 1 pkt 2 KW); uzasadnione podejrzenie próby wywierania bezprawnego wpływu na sędziów rozpoznających protesty wyborcze, co stanowi naruszenie konstytucyjnej zasady niezawisłości sędziowskiej i podważa zdolność Sądu Najwyższego do bezstronnego orzekania o ważności wyborów”.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej w stanowisku z 23 czerwca 2025 r. wskazał, że „stanowisko w zakresie analogicznych zarzutów [Państwowa Komisja Wyborcza] zajęła w odpowiedzi na wezwania Sądu z dnia 13 i 17 czerwca 2025 r. sygn. akt I NSW 238/25 w przedmiocie protestu wniesionego (a następnie uzupełnionego) przez R.G.”. We wskazanych odpowiedziach Państwowa Komisja Wyborcza wniosła o pozostawienie protestu bez dalszego biegu z uwagi na niespełnienie warunków formalnych, ewentualnie o jego uznanie we wskazanej części za zasadny, lecz bez wpływu na wynik wyborów oraz pozostawienie protestu bez dalszego biegu w pozostałym zakresie.

Prokurator Generalny w stanowisku z 25 czerwca 2025 r. wniósł o uznanie protestu za zasadny we wskazanej części, lecz bez wpływu na wynik wyborów oraz pozostawienie protestu bez dalszego biegu w pozostałym zakresie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. 1997 Nr 78, poz. 483 ze zm.) wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie, zaś zasady i tryb przeprowadzania wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej oraz warunki ważności tych wyborów określa Kodeks wyborczy.

Zgodnie z art. 321 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy

(tekst jedn. Dz.U. 2025, poz. 365, dalej: „k.wyb.”), protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą. Nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego. Jak stanowi § 3 wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

W art. 82 § 1 k.wyb. wskazano, że przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu: (pkt1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub (pkt 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Stosownie do art. 322 § 1 k.wyb., Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniający warunków określonych w art. 321.

Odnosząc powyższe do wniesionego protestu wyborczego, Sąd Najwyższy uznał, iż wnosząca protest nie wskazała należycie, do naruszenia których przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mających wpływ na wynik wyborów lub do jakiego przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów, jej zdaniem doszło. Co prawda, w treści protestu przy opisywanych nieprawidłowościach wnosząca protest wskazała na art. 82 k.wyb., jednakże zauważyć należy, że wymienia on jedynie możliwe do podniesienia zarzuty i nie może samodzielnie stanowić podstawy protestu wyborczego.

Wnosząca protest powołała także art. 249 k.k., jednakże zauważyć należy, że przepis ten chroni różne aspekty procesu wyborczego oraz referendalnego, tj.: swobodę odbywania zgromadzeń poprzedzających głosowanie (pkt 1), czynne oraz bierne prawo wyborcze (pkt 2), sposób głosowania i obliczanie głosów (pkt 3) oraz

tryb sporządzania protokołów i innych dokumentów wyborczych albo referendalnych (pkt 4). Wnosząca protest nie sprecyzowała zatem należycie podstawy prawnej zarzutu. Niezależnie od powyższego zauważyć należy, że przeszkadzanie, o którym mowa w art. 249 k.k., stanowi czyn zabroniony wyłącznie, gdy jest dokonywane z użyciem przemocy, groźby bezprawnej lub podstępem. Uzasadnienie zarzutu nie wskazuje na zaistnienie żadnego ze wskazanych znamion czynu zabronionego.

Pozostałe relacjonowane w proteście okoliczności nie zostały przez wnoszącą protest poprawnie sformułowane w formie zarzutów odpowiadających art. 82 k.wyb.

Zaznaczyć ponadto należy, że wnosząca protest wskazywała na „nieprawidłowości” w procesie wyborczym, o których wiedzę powzięła z doniesień medialnych, jednak nie podniosła, że w przypadku realizacji przez nią czynnego prawa wyborczego doszło do jakichkolwiek nieprawidłowości, które mogłyby stanowić zarzut protestu, o którym mowa w art. 82 k.wyb.

Z powyższych względów protest wyborczy wniesiony w przedmiotowej sprawie nie spełnia warunków formalnych, dlatego też Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu na podstawie art. 322 §1 zd. 1 k.wyb.

[a.ł]